

Gebiedsgerichte Terugkoppeling Voorne Putten

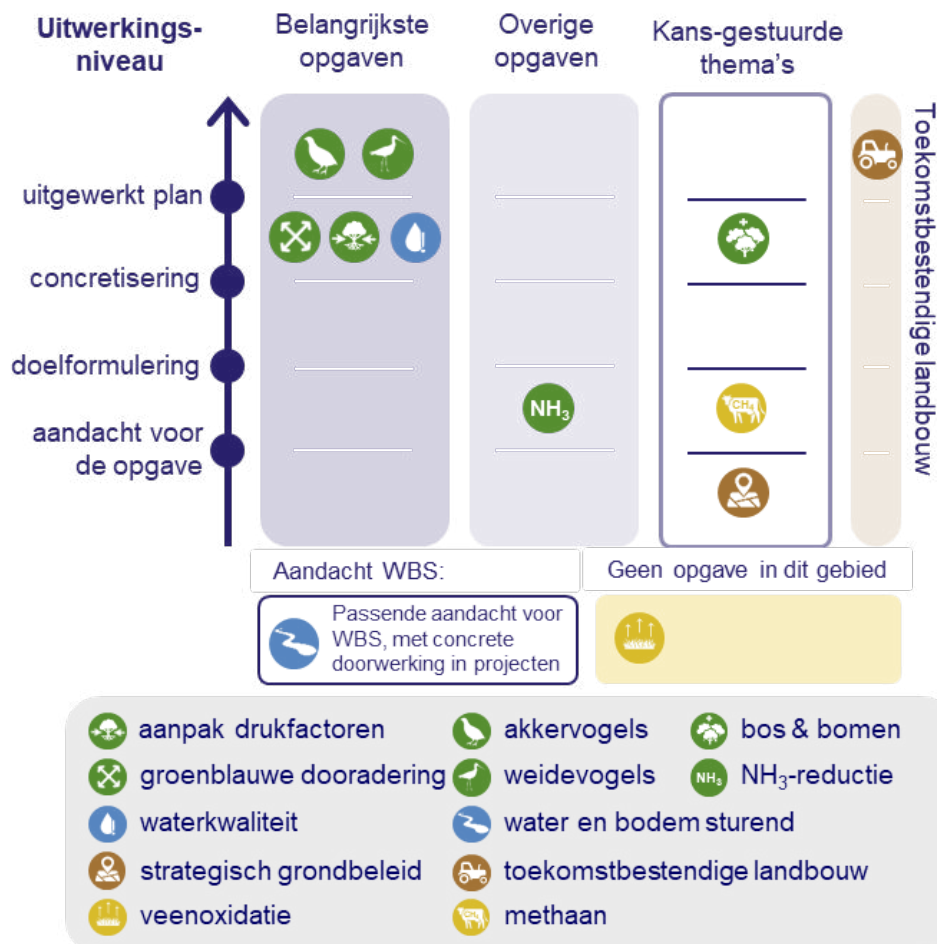
Inleiding

De provincie heeft met veel aandacht de gebiedsplannen van de 16 deelgebieden in Zuid-Holland geanalyseerd. Ze zijn in januari 2026 met waardering door Gedeputeerde Staten vastgesteld voor analyse. Deze gebiedsgerichte terugkoppeling is onderdeel van het Tweede Peilmoment. Per deelgebied staan we stil bij de opbrengsten, sterke punten en verbeteringsuggesties. De terugkoppeling is bedoeld om de deelgebieden de komende maanden verder op weg te helpen samen resultaten te realiseren en de gebiedsplannen te verbeteren. In september 2026 wordt een besluit van Provinciale Staten verwacht over de brede vervolgaanpak van de gebiedsprocessen in het ZH-PLG.

Hierna volgt inzicht in 1) de opbrengst van het gebiedsplan; 2) de sterke punten in het gebiedsplan; 3) verbeteringsuggesties voor het gebiedsplan en 4) een vooruitblik op de korte termijn.

Opbrengst gebiedsplan

Uitwerkingsniveau gebiedsplan

Randvoorwaarden

Hoewel het gebied geen expliciete randvoorwaarden stelt voor verdere uitvoering, bevat het gebiedsplan wel enkele onderdelen die te interpreteren zijn als randvoorwaarden, namelijk:

- **Economisch perspectief en verdienvermogen:** landbouw moet de meest kenmerkende economische drager blijven.
- **Samenwerking en draagvlak:** bij de achterban van LTO heerst onrust hoe overheden met de toekomst van de landbouw om willen gaan. Daarom vraagt LTO om:
 - Als uitgangspunt te nemen dat het landbouwareaal gelijk blijft.
 - Projecten alleen uit te voeren als de financiering rond is.
 - Uitvoeringsmaatregelen in te richten op vrijwilligheid en deelnemende ondernemers te voorzien van reële vergoedingen.
 - Het gebiedsproces ook te benutten om uit de vergunningencrisis te komen, als platform voor afstemming over provinciaal en landelijk beleid en om opgaven ook binnenstedelijk te borgen.
- **Beleid:** afstemming over landelijk en provinciaal beleid moet in het proces landen om te voorkomen dat maatregelen tegenstrijdig zijn.

Financiële vraag

Met het gebiedsplan van Voorne Putten zijn 19 projectvoorstellen ingediend. De financieringsbehoefte is op dit moment €12,3 mln. Voor 3 projecten is geen complete kosteninschatting opgenomen. Het kan zijn dat de totale financieringsbehoefte nog verandert.

Sterke punten

Allereerst wil de provincie haar waardering voor het gebiedsplan in Voorne Putten nog eens herhalen. Het gebiedsplan brengt het belang van het landelijk gebied voor de identiteit van het eiland duidelijk naar voren en geeft inzicht in de samenhang tussen landbouw en natuur. Reducties van emissies in de brede zin zijn de primaire opgave. Ook een gezond watersysteem is onmisbaar. Het vraagstuk van verzilting vraagt daarin extra aandacht. De gebiedspartners laten zien nauw met elkaar samen te werken om met elkaar tien belangrijke uitdagingen aan te pakken. Op dit moment lopen er al veel ontwikkelingen, zoals de realisatie van NNN en de voorbereiding en planontwikkeling voor meer bos (in totaal 64 ha). Dit plan voegt daar ambities en acties aan toe. Daarbij zien we de onder andere de volgende sterke punten:

- De gebiedspartners hebben gezamenlijk een groslijst van maatregelen opgesteld, waarvan een twintigtal is uitgewerkt in projectvoorstellen. Veel van deze voorstellen starten met onderzoek. De resultaten van de onderzoeken kunnen ingezet worden om inzicht te krijgen in mogelijkheden voor concrete uitvoering en voor kennisdeling. Uiteindelijk zal dit resultaten laten zien in bijvoorbeeld robuustere watersystemen, betere waterkwaliteit, meer GBDA en aanpak van drukfactoren.
- Op veruit de meeste opgaven zijn concrete projectvoorstellen geformuleerd. Boerenlandvogels springen er daarbij uit qua uitwerkingsniveau, maar ook voor de opgaven waterkwaliteit, groenblauwe dooradering en drukfactor op Natura2000 zijn concrete voorstellen gedaan. Goede voorbeelden hiervan zijn actieve voorlichting aan agrariërs en de voorstellen voor klimaatadaptatie, circulariteit en efficiënt omgaan met grondstoffen.
- Met vier Natura2000-gebieden ligt er een belangrijke opgave om natuur te versterken. De agrarische sector, de gemeente en de recreatiesector werken gezamenlijk aan het wegnemen van drukfactoren. Er is aandacht voor het bestrijden van exoten, grondwaterkwantiteit, dynamiek, recreatiedruk, diversiteit, versnippering, verzuring, vermessing en exoten.

- Daarnaast is ook veel aandacht voor de monitoring van emissies, wat moet leiden tot reductie, en de kringloop tussen akkerbouw en veeteelt. Voor de melkveehouderij wordt bekeken of de reductie naar 35-45kg/ha/jr leidt tot voldoende doelbereik in de inliggende Natura2000-gebieden.
- Het gebied heeft een onderzoeksagenda gepresenteerd voor toekomstige droogte en verzilting.

Verbetersuggesties

Korte termijn

- Benut kansen om integrale monitoring en een keuzemenu veehouderij verder uit te werken richting doelsturing en de KPI-aanpak in de akkerbouw en melkveehouderij. Ook liggen hier kansen om de aanpak te verbinden aan die van andere deelgebieden (Goeree Overflakke en Hoeksche Waard) en kennis te verbreden.
- De drukfactorenaanpak sluiten al goed aan bij de bevindingen in het Arcadis-rapport, dat als onderdeel van SANE-maatregelspoor: Aanpak Drukfactoren, is opgesteld. Gebruik het rapport om deze opgave in het gebied verder op te pakken.
- De stikstofopgave wordt als ambitie in het plan genoemd en kan verder worden uitgewerkt in projectvoorstellen.
- De landbouw komt breed aan bod, en er zijn meer mogelijkheden om het agrarisch perspectief te versterken, ook met het oog op verdienmodellen en multifunctionaliteit. De projecten op dit vlak zijn nog verkennend en sluiten aan bij de Uitvoeringsagenda Landbouw. Verken ook de kans om vanuit monitoring door te ontwikkelen naar doelsturing en een gebiedsgerichte KPI-aanpak.
- Maak de koppeling tussen verschillende projectvoorstellen die elkaar raken explicieter. Dat geldt bijvoorbeeld voor de projectvoorstellen met het oog op groenblauwe dooradering en waterkwaliteit (*Meer toevoegingen niet-productieve blauwelementen op agrarische bedrijven*) en voor de projectvoorstellen rondom boerenlandvogels onderling. Werk en voer deze meer in samenhang uit.
- Vul de projectvoorstellen zo concreet mogelijk in om doelbereik beter te kwantificeren. Bijvoorbeeld, geef bij projectvoorstellen voor groenblauwe dooradering aan hoeveel hectares het beslaat.

Middellange termijn

- Er is een aantal onderzoeken als projectvoorstellen. Wanneer die worden uitgevoerd, volg deze dan op in de vorm van nieuwe projectvoorstellen.
- Continueer de aandacht voor verzilting, en neem de benodigde ruimte voor het water- en bodemsysteem explicieter mee als uitgangspunt voor ruimtelijke afwegingen.
- Werk maatregelen voor emissiereductie (stikstof, gewasbescherming) in de akkerbouw voor emissiereductie verder uit. Ook zonder normering is het van belang om die stappen te zetten.

Hoe nu verder?

De provincie als gebiedsautoriteit:

- Gaat aan de slag met het verder uitwerken en bestuurlijk vaststellen van richtinggevende doelen voor gebieden (waar mogelijk/nodig).
- Ontwikkelt haar beleidskaders verder, zoals de Modulaire Herziening van het omgevingsbeleid, het Regionaal Waterprogramma, de Uitvoeringagenda Landbouw, en de SANE-maatregelsporen.

- Biedt ondersteuning aan de gebiedsprocessen met gebiedsmanagers, proceskosten en deelnamevergoedingen. De gebiedsprocessen lopen in ieder geval tot Statenbesluit over de vervolgaanpak in september 2026 door.

De provincie als gebiedspartner:

- Werkt aan het versterken van integraliteit door integraliteit tussen *gebieden* te versterken via gebiedsmanagers en regietafels maatregelen en projecten voor biodiversiteit meer afstemmen. En integraliteit tussen *opgaven* te versterken door gelijksoortige projecten in samenhang op te pakken en waar nodig overkoepelend beleid te maken.
- Werkt aan het versterken en concretiseren van gebiedsplannen door
 - Opvolgen van aanbevelingen uit gebiedsgerichte terugkoppelingen
 - Programmeren selectie van low-regret projectvoorstellen via de Voorjaarsnota 2026 voor behoud van energie en voorgang in gebiedsprocessen.
 - Overige projectvoorstellen te concretiseren en programmeren o.b.v. het geactualiseerde afwegingskader ZH-PLG. Deze programmering wordt november 2026 verwerkt in de begroting 2027.

Daarnaast werkt de provincie aan een vervolgaanpak voor de gebiedsprocessen, aanhakend op en lobbyend richting het nieuwe Rijksbeleid. Voor de vervolgaanpak spreken we ook met gebiedspartners. Het voorstel wordt naar verwachting voor de zomer gedeeld, waarna Provinciale Staten het in Q3 2026 kunnen behandelen.

Tevens gaat de provincie aan de slag met de gestelde randvoorwaarden. We herkennen veel randvoorwaarden vanuit de gebiedsplannen en werken op dit moment al aan een aantal gestelde randvoorwaarden. Tegelijkertijd geldt dat we voor een deel van deze randvoorwaarden nog werk te doen hebben of een besluit moeten nemen. De komende periode gaat de provincie hiermee aan de slag en kijkt welke rol zij hierin kan vervullen.

Wij vragen of het gebied zich met ons inzet voor:

- Blijf doen wat je al deed: benut reeds geplande overleggen voor het opwerken en concretiseren van ingediende en nieuwe projectaanvragen waar nodig.
- Ga samen met de gebiedspartners (inclusief provincie) met de verbeter suggesties op de korte termijn aan de slag om het gebiedsplan nog beter aan te laten sluiten bij de opgaven in het landelijk gebied.
- Onderzoek welke maatregelen in samenhang met elkaar binnen het eiland of binnen de Zuid-Hollandse Delta kunnen worden opgepakt. Maak daarbij gebruik van elkaars kennis en kunde.